

MAGYAR NŐ A NATO KIBERVÉDELMI CSÚCSÁRÓL

MÁDI-NÁTOR ANETT A NATO LEGMAGASABB, MAGYAROK ÁLTAL BETÖLTÖTT CIVIL POZÍCIÓJÁIG VITTE. KATONÁKAT, INFORMATIKUSOKAT, HÍRSZERZŐKET VEZETETT, SOKSZOR VOLT A TEREMBEN AZ EGYETLEN NŐ. BÖLCSESZ LÉTÉRE KIBERHADGYAKORLATOKAT VEZET, MAGYARORSZÁG KIBERVÉDELMEIN IS DOLGOZOTT.

ÍRTA: LAZA BÁLINT // FOTÓ: ORBITAL STRANGERS

Mádi-Nátor Anett reggel elviszi a gyerekeit iskolába, óvodába, bemegy, elintéz egy csomó telefont, megír rengeteg mailt, utasítja a kollégákat. Aztán hazamegy, kenyeret süt, megkérdezi a gyerekeket, milyen volt a napjuk. „Nem vagyok izolált, búrában növesztett személyiség. Van rendes családi életem, nem is kicsi, sőt nagyon nagy, hál’ istennek” - mondja Anett. Elsőre érthetetlennek tűnhet kijelentése, hiszen ezzel szinte mind így vagyunk.

Közelebb lépve viszont már egészen más kép rajzolódik ki, egy sztereotípiákkal terhelt világé. Anett ugyanis az informatika és a politika pár éve formálódó találkozásával, kiberbiztonsággal, illetve információbiztonsággal foglalkozik. Anélkül, hogy

pontosan tudnánk, mi ez, legtöbbünk valószínűleg odáig jut, hogy ennek valamilyen köze van számítógépekhez, hekkeléshez, a kibertérben zajló támadásokhoz, és jellemzően férfiak űzik. Talán nem véletlen, hogy az interjún úgy érzem, mintha egy katonával ülnék szemben. Az egyértelmű pozitív hozzáállás és kedvesség mellett Anettből sugárzik a fegyelem, fogalmazása lényegre törő.

Pedig a kocka informatikus és katona sztereotípiájával nem is

tévedhetnék nagyobbat. Azt gondolnánk, hogy a kiberháborúzáshoz mégiscsak valamilyen informatikai végzettség kell. Pedig nem. „Bölcsész vagyok – mondja. – Első diplomámnak a történelmet tartom, alapértelmezésben történész vagyok, második értelmezésben angol irodalmár és bölcsész.” Emellett diplomáciát és pedagógiát is tanult, valamint végighallgatott, még a bolognai képzés előtti rendszerben,

négy év pszichológiát, csak a gyakorlatot nem végezte el. Ezek a területek első hallásra nagyon távol állnak az információbiztonságtól, de valójában nagyon könnyen összeérnek a szálak.

HA TÖRTÉNELMI STATISZTIKÁT OLVASOL, HOGY KI MENT HÁBORÚBA, CSAK A FELSZÍNT KAPARGATOD.

„Ha történelmi statisztikákat olvasol, hogy ki ment háborúba, mikor és mekkora csapatokkal, az csak a felszín kapargatása. Ami valójában

Mádi- Nátor
Anett

érdekes, az a motiváció. Ki, miért csinált mit. Mindig nagyon érdekelt a dolgok miértje.” Ehhez nagyon hasonló területe, a historikus összehasonlító nyelvészet is, amely formális logikai alapokra épül. És az emberi viselkedésben is nagyon sok a logika, működésünk valójában felismerhető mintázatokból épül fel, jó nagy százalékban kikövetkeztethető, mit miért fogunk csinálni.

Ez pedig nagyon fontos az információbiztonságban is. „Az információmegosztásban egyértelműen az emberi motivációk irányítanak mindent. Ha tudom, hogy valakinek, akitől információt akarok szerezni, mi a motivációja, akkor ha olyan információt adok neki, ami őt motiválni tudja, kapcsolatot tudok létesíteni vele” - magyarázza.

A MAGYAR KIBERVÉDELEMTŐL A NATO-IG

Tanulmányai összeérnek tehát, de hogy került ettől még ilyen vonalra? „Az egyetem után angolt kezdtem el tanítani, merthogy valamiből élni kell.” A nyelviskola, ahol dolgozott, a Honvédelmi Minisztériumnak is tartott speciális képzéseket, tanított békefenntartókat, missziós katonákat, NATO-pozícióra készülő magyar katonákat és civileket. 2005-ben a Kürt munkaidejének felét kivásárolta a nyelviskolától, így került végül, gyakorlatilag véletlenül egy informatikai, információbiztonsági szolgáltatásokat nyújtó céghez.

EGYÁLTALÁN, HOGY NÉZ KI EGY KIBERHADGYAKORLAT?

Mindenki ismeri a jó grafikájú lövöldözős játékokat. A virtuális hadgyakorlatok háttere hasonló. Több ezer katona ül a számítógépei előtt, kidolgozott háttértörténetek vannak, amikhez térképek tartoznak, ezeken csapatmozgásokat lehet csinálni, olyan, mint egy virtuális játék.

A résztvevők valamilyen technikai problémából indulnak ki, ami első látásra nem is tűnik nagy dolognak, információbiztonsági problémának, hanem mondjuk egyszerű műszaki gondnak. Viszont ahogy haladnak előre a történetben, egyre bonyolultabb lesz a probléma, kiderül, hogy sok dolog összefügg. Ilyen példa lehet a 2007-ben Észtországot ért, azóta oroszoknak tulajdonított túlterheléses támadás, ami gyakorlatilag egy időre visszaküldte az országot a középkorba, mert nem tudták működtetni digitális rendszereiket, márpedig a bankoktól az államig ma már minden ilyen alapokon van. Pont a történetek miatt egyébként Észtországban van a NATO kiberbiztonsági technikai gyakorló központja (NATO Cyber Range). Bár annak idején Magyarország is felmerült helyszínként, végül nem éltünk ezzel a lehetőséggel.

A hadgyakorlaton a harmadik nap végére a technikai problémából magas szintű döntéshozatal lesz. Mondjuk, Magyarország hadügyminiszterének kell valamilyen parancsot kiadnia. A döntés alapján intézkedési tervek születnek, ha legközelebb hasonlóval találkozunk a katonák, akkor már tudják, pontosan mit kell tenniük.

Innen ment át a Nemzeti Biztonsági Felügyelethez (NBF), ez Magyarországon a minősített adatvédelemért felelős hatóság. Eredetileg papíralapú és elektronikus biztonsággal foglalkoztak (és néhány évig az NBF volt az országos rejtjelfelügyelet is), ehhez hozták még be a kiberbiztonságot: megalkult a Cyber Defense Management Authority (CDMA), ide jött át Anett dolgozni.

2011-től a hatóság részt vett a NATO akkor alakuló kibervédelmi paneljében és munkacsoportjaiban, és ők tervezték és vezették a kiberkoalíciós erők - 36 ország - hadgyakorlatait. Anettet, felszólalásai alapján, 2013 elején közfelkiáltással megválasztották a kibervédelmi NATO-munkacsoport vezetőjének. Ezt a tisztséget 2015 közepéig töltötte be, amikor Magyarországon az állam átszervezte az NBF-et, ezért nem tudtunk többet ebbe a munkacsoportba embert delegálni. „Ezt én anno nemzeti büszkeségként ke-

zeltem.” Előtte és azóta sem volt példa rá, hogy magyar vezessen ilyen súlyú munkacsoportot, ezt a kategóriát amerikaiak, franciák vagy britek szokták vinni. Ráadásul a tisztség nem folyamatos választások alapján dől el, így amíg elégedettek voltak a munkával, betölthették volna, ha nincs az átszervezés.

„A cuki a történetben, hogy amikor én voltam az elnök, sokszor fordult elő, hogy én voltam az egyetlen nő a teremben” - mondja Anett. Munkacsoportjában civilként dolgozott, de a delegáltak informatikai, hírszerzési vagy katonai pályáról kerültek oda, ezeken a területeken kevés nő dolgozik, egy átlagos ülés 50-60 emberből simán előfordult, hogy mindenki férfi volt.

Negatív megkülönböztetés viszont nem érte, inkább örültek neki, hogy nő vezeti a munkacsoportot, ahogy a NATO-ban ez gyakran előfordul. „Egy ekkora munkacsoportnál komolyan különböznek a tagállami érdekek, ezeknek az egyensúlyozása, a szakmai konszenzus kikényszerítése kőkemény meló.” Ebben pedig a nők jobbak. Ráadásul az itteni munka más, mint amit a nagyközönség lát. A munkacsoportok kőkemény valós érdekérvényesítést folytatnak, nem

**A CUKI A TÖRTÉNETBEN,
HOGY AMIKOR ÉN
VOLTAM AZ ELNÖK,
SOKSZOR FORDULT
ELŐ, HOGY ÉN VOLTAM
AZ EGYETLEN NŐ
A TEREMBEN.**

a politikai helyezkedésről szól a dolog, azaz, bőven helyezkedhet egy ország más álláspontra, mint amire végül, a lánc tetején szavaz.

Anettől végül 2015 nyarán, egyik napról a másikra köszönt el a kormányzat, 15 másik kollégájával együtt. Közülük többen még aznap elkezdtek gondolkodni, hogy a felhalmozódott tapasztalatot és tudást hogyan vihetnék tovább, gyorsan közös céget is alapítottak Cyber Services néven. Itt vezérigazgató-helyettes, operatív feladatokért felel, könyvelésért, jogi ügyekért, logisztikáért. Emellett ő viszi a nemzetközi kapcsolatokat is, logikus lépés volt, az NBF-ben is ezt csinálta, sok kapcsolat természetesen megmaradt.

Most már cégeként, de továbbra is együtt dolgozik a NATO-val. Szakértőként közreműködik a NATO oktatási-fejlesztési projektjeiben, és a kiberháborús hadgyakorlatokba is bedolgoznak. Az interjúnk előtt például a CrysSys Labbal közösen az Országos Atomenergia Hivatalnak és a többi nukleáris technológiával foglalkozó szervezetnek tartottak háromnapos kiberhadgyakorlatot az irodájukban. Bedolgoznak az ENSZ telekommunikációs alapszervezetének, az ITU-nak (International Telecommunication Union) is, kiberbiztonságban: az anyagok tartalmát ők állítják elő. Ezt úgy kell elképzelni, hogy a szakértők a gépeknél ülnek, Anett pedig mikrofonba mondja az utasításokat. ☺

*Audi,
BMW,
Mercedes,
Volvo*

**KEDVENC
AUTÓMÁRKA**

**Ilyenek
VAGYTOK TI**

